

uzvediba.lv

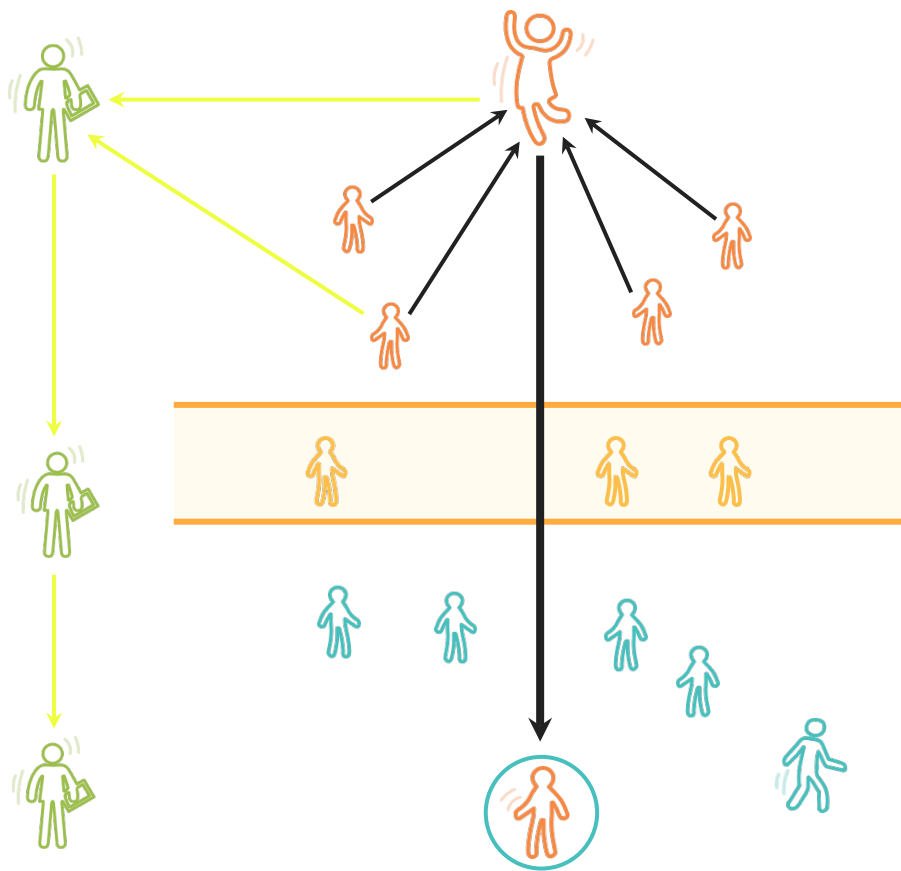
VEBINĀRS

Popularitāte par katru cenu

16:00 - 18:00
Līga Bērziņa

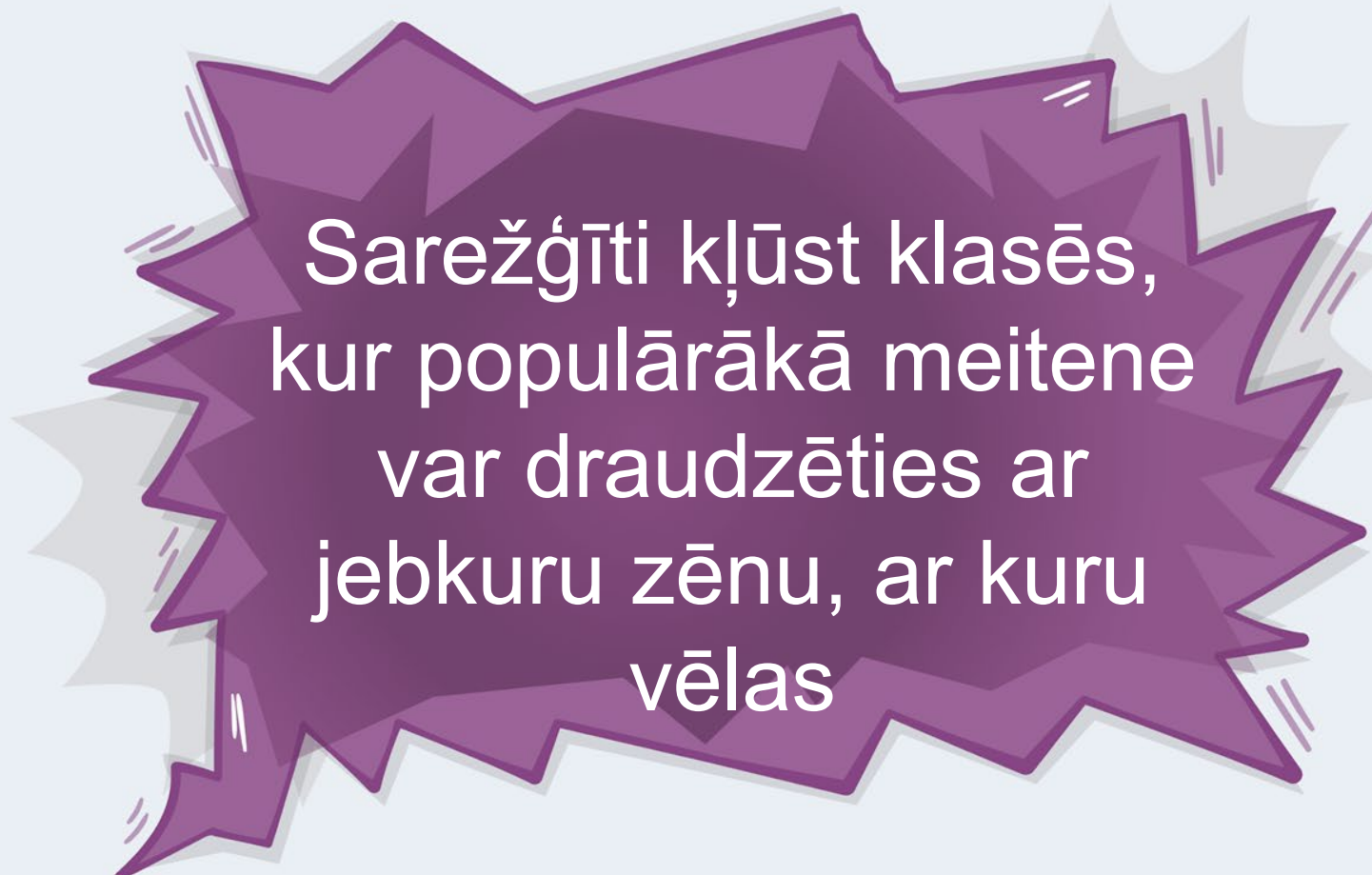

- Ko darīt, ja otrs cilvēks visu laiku grib mēģināt, salīdzināt, izsmiet citus par zaudējumiem
- Ko darīt, ja kāds visu laiku vēlas parādīt savu pārkumu pār citiem?
- Ko darīt, ja bērni nemāk sevi pierādīt veselīgā veidā?

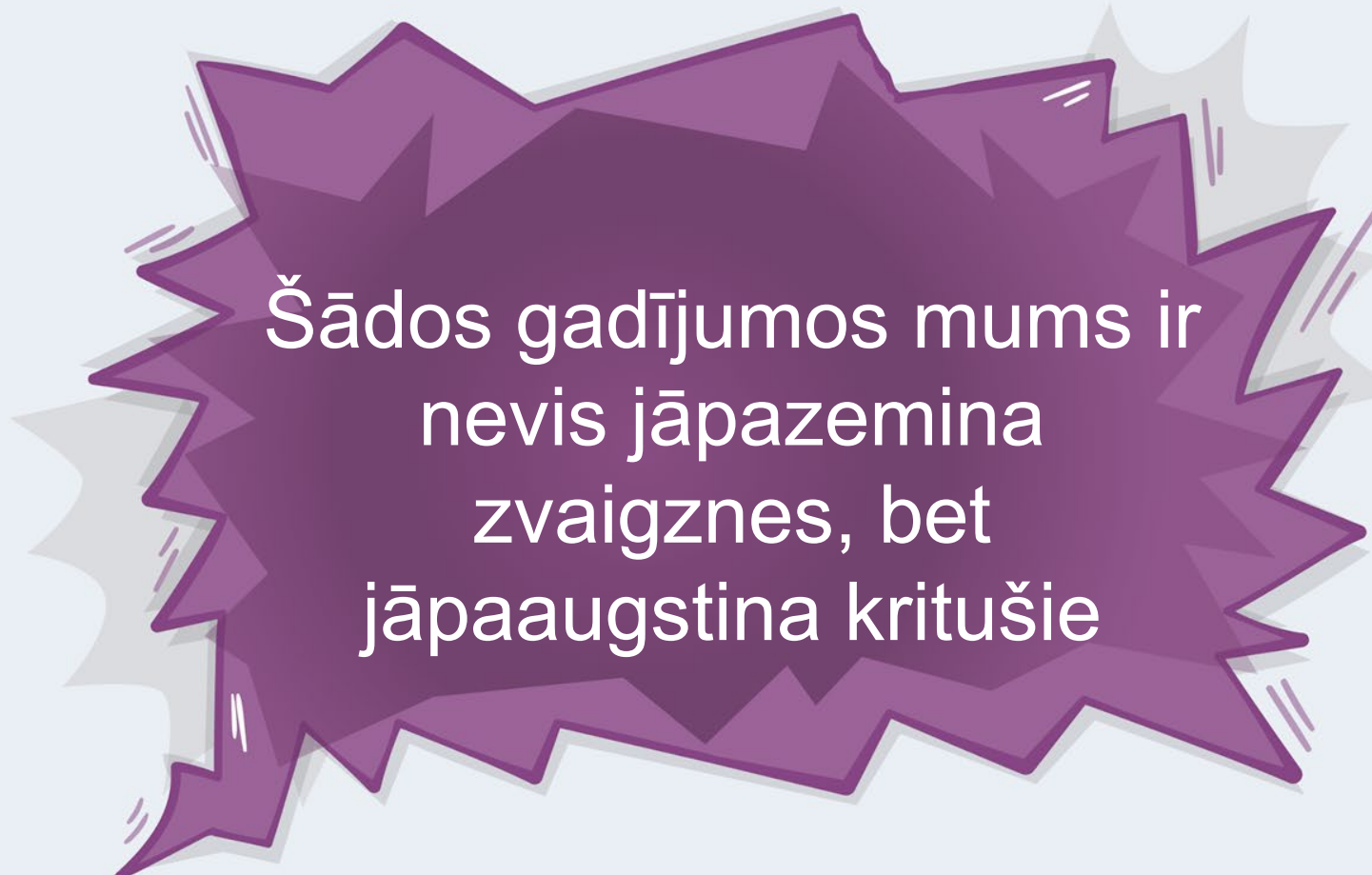
Ir meitenes, kas saprot,
ka viņu sociālais
statuss ir atkarīgs no
viņu attiecībām ar
zēniem

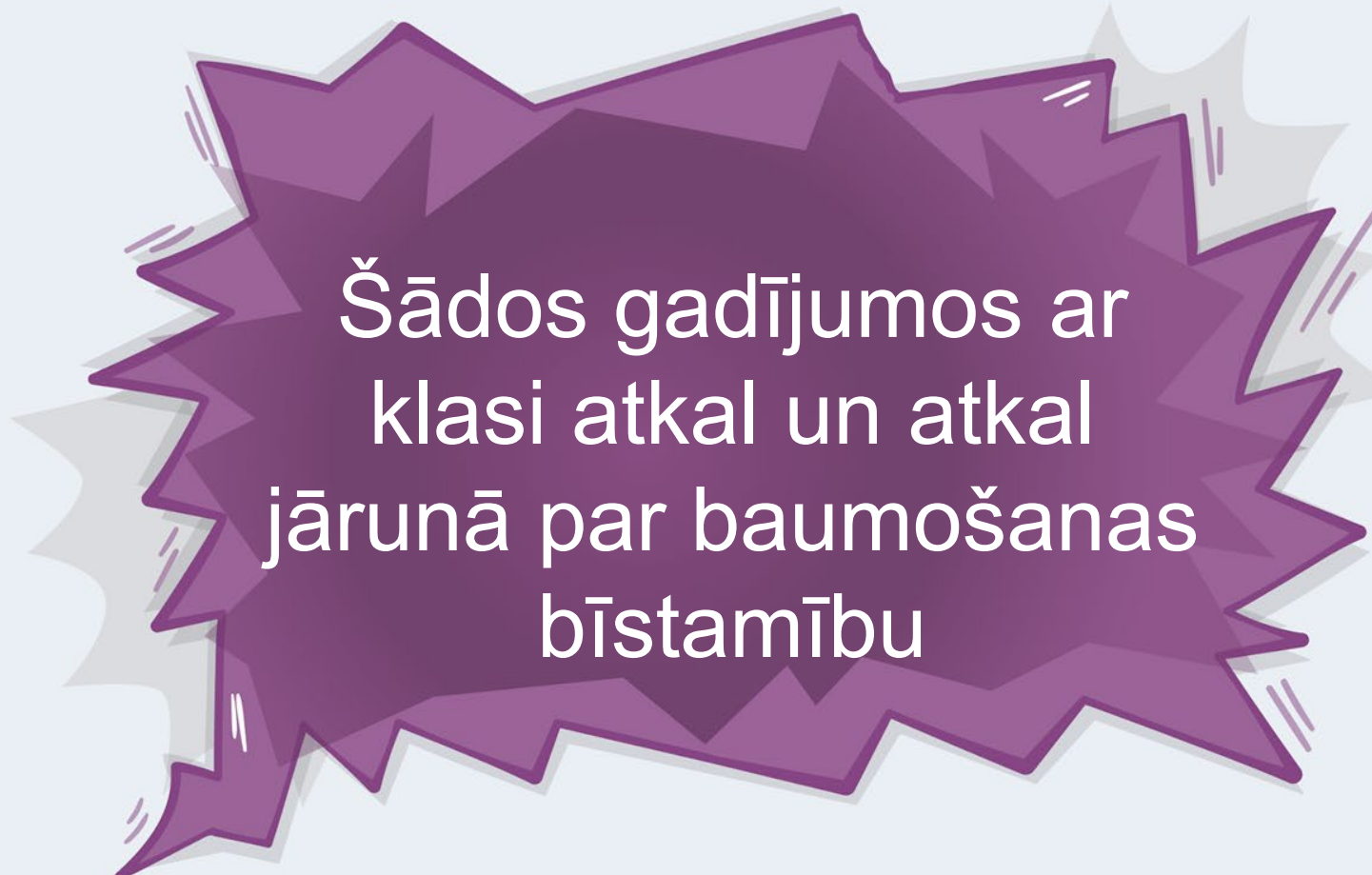
Sarežģīti kļūst klasēs,
kur populārākā meitene
var draudzēties ar
jebkuru zēnu, ar kuru
vēlas

Zēni un sociālais statuss

- Meitenes nodos draudzenes, lai uzturētu labas attiecības ar zēniem
- Meitenes var melot un mānīties, lai būtu kopā ar kādu puisi
- Meitenes var sākt bastot stundas, mānīties vecākiem, lai pavadītu laiku kopā ar viņiem, piemēram, smēķējot
- Meitenēm varētu būt lielas grūtības atšķirt flirtu no seksuālas vardarbības, melot par savu seksuālo pieredzi
- Šīs meitenes var nonākt vardarbīgās attiecībās ar zēniem

Šādos gadījumos mums ir
nevis jāpazemina
zvaigznes, bet
jāpaaugstina kritušie

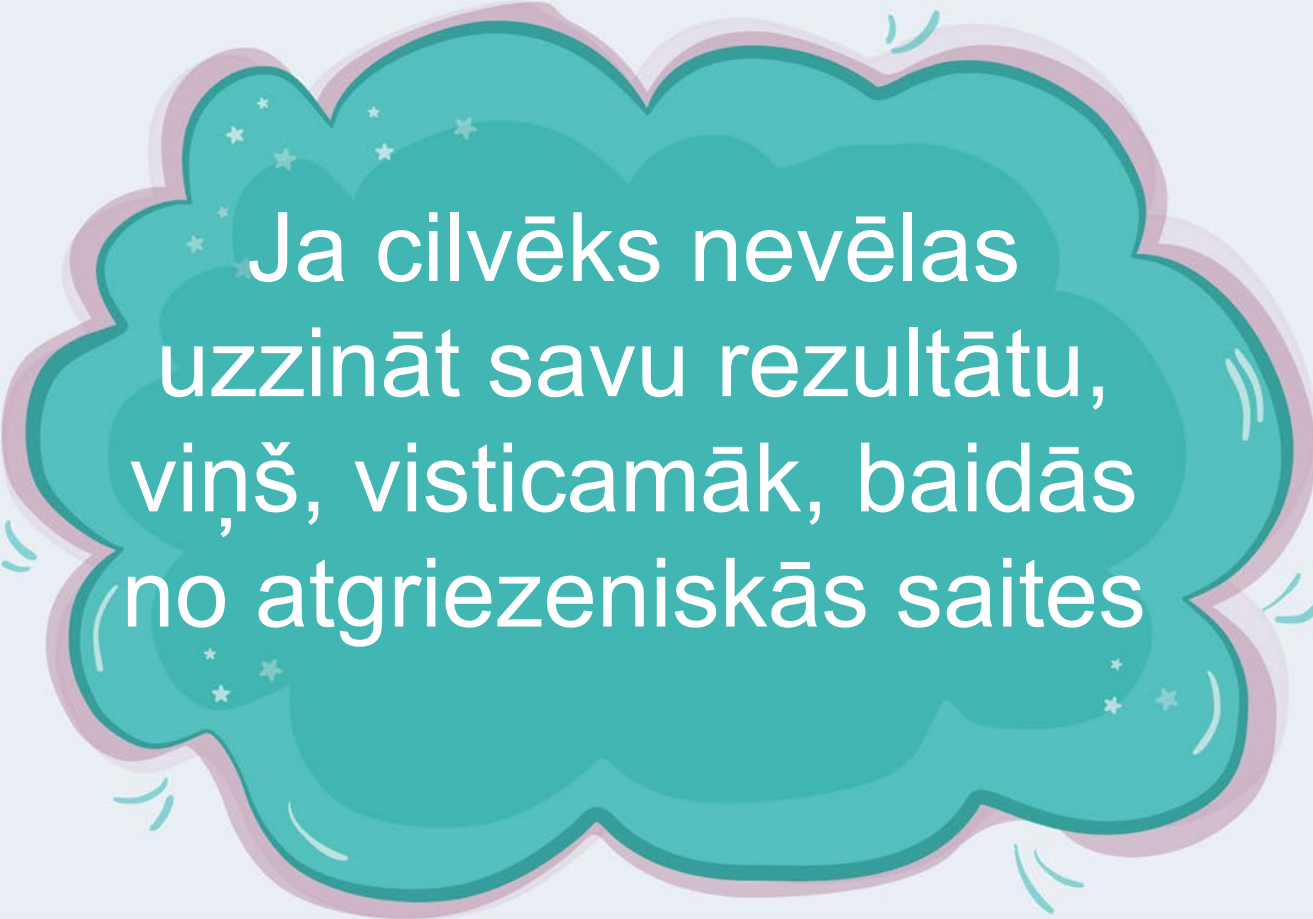

Šādos gadījumos ar
klasi atkal un atkal
jārunā par baumošanas
bīstamību

Selektīvā uztvere –

Cilvēkiem ar paaugstinātu trauksmi
labi strādā receptori, kas uztver
briesmas, bet ļoti vāji – receptori, kuri
sūta signālu «viss kārtībā»

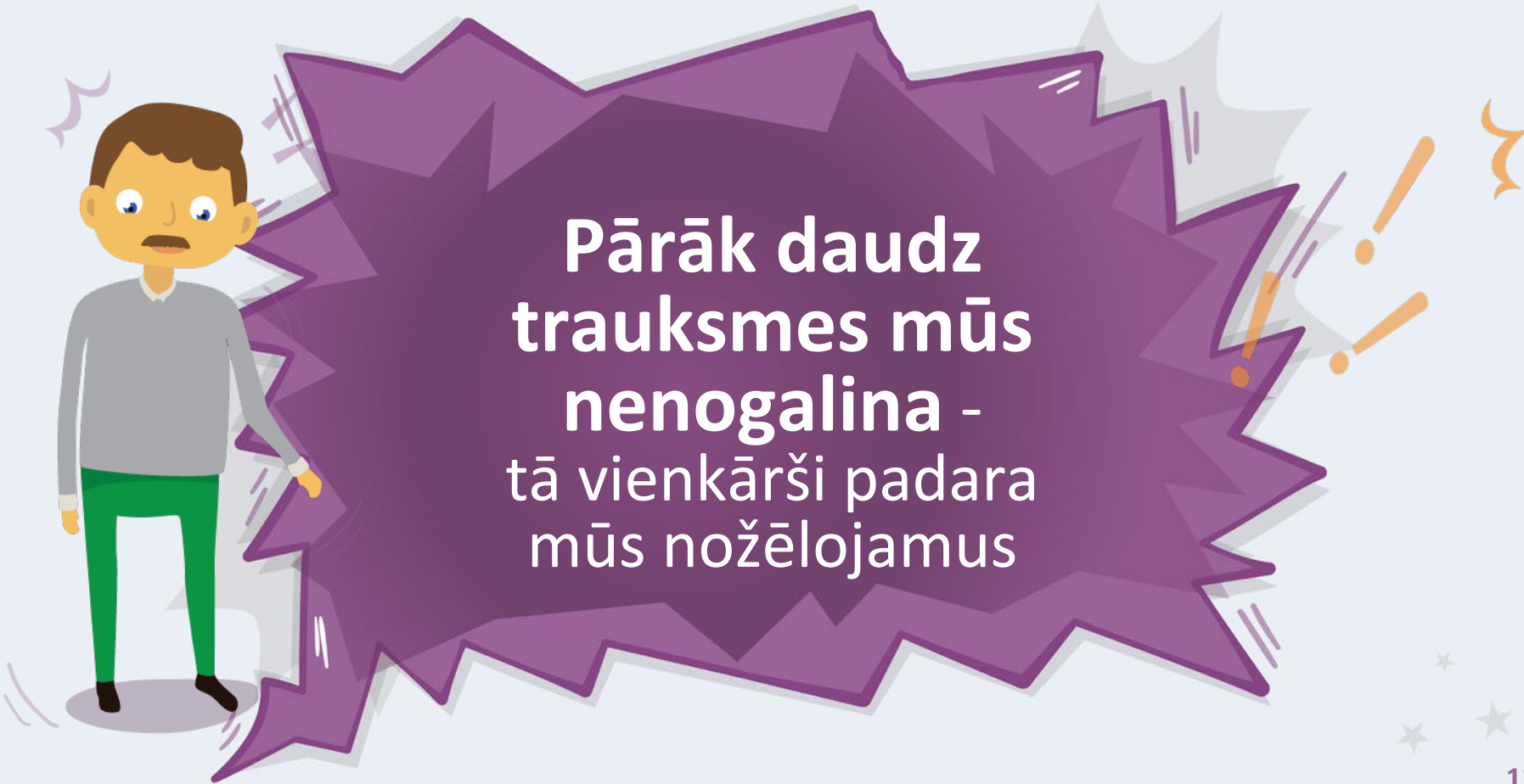

Ja cilvēks nevēlas
uzzināt savu rezultātu,
viņš, visticamāk, baidās
no atgriezeniskās saites

Bērni ar augstu sociālo trauksmi nav tikai nagu grauzēji stūrī

Reakcija uz stresu var būt ne tikai nervoza smiešanās,
haotiska mētāšanās pa telpu, smaidīšana, noslēpumaina
klusēšana, kas sadusmo citus

Ir būtiski noskaidrot, vai
uzvedības problēmās sociālā
trauksme nav pie vainas

**Pārāk daudz
trauksmes mūs
nenogalina -
tā vienkārši padara
mūs nožēlojamus**

Lielākais cietums, kurā
cilvēki dzīvo, ir bailes, ko citi
padomās

David Icks

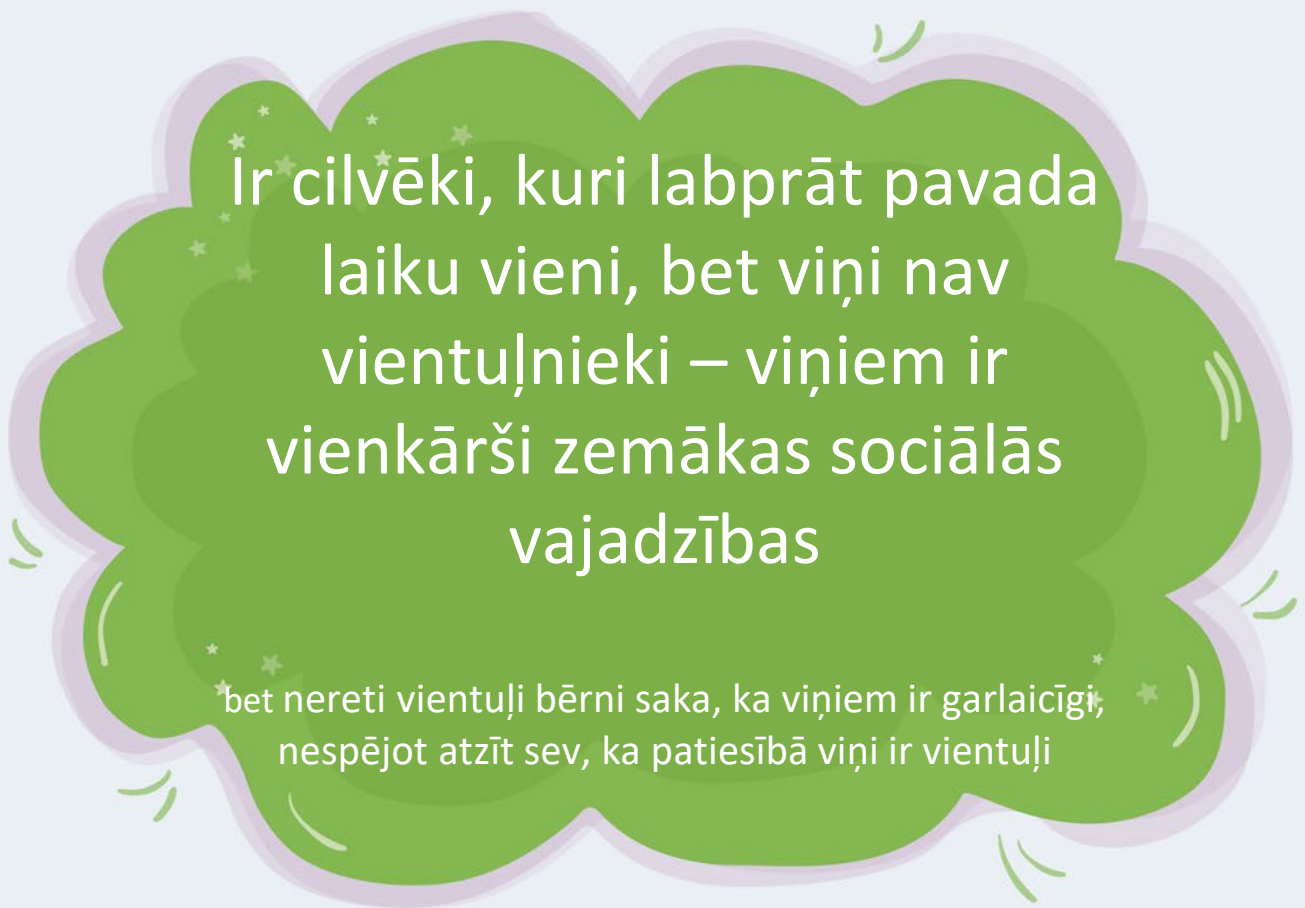

Trauksme un bailes
vienmēr ir īstas!!!

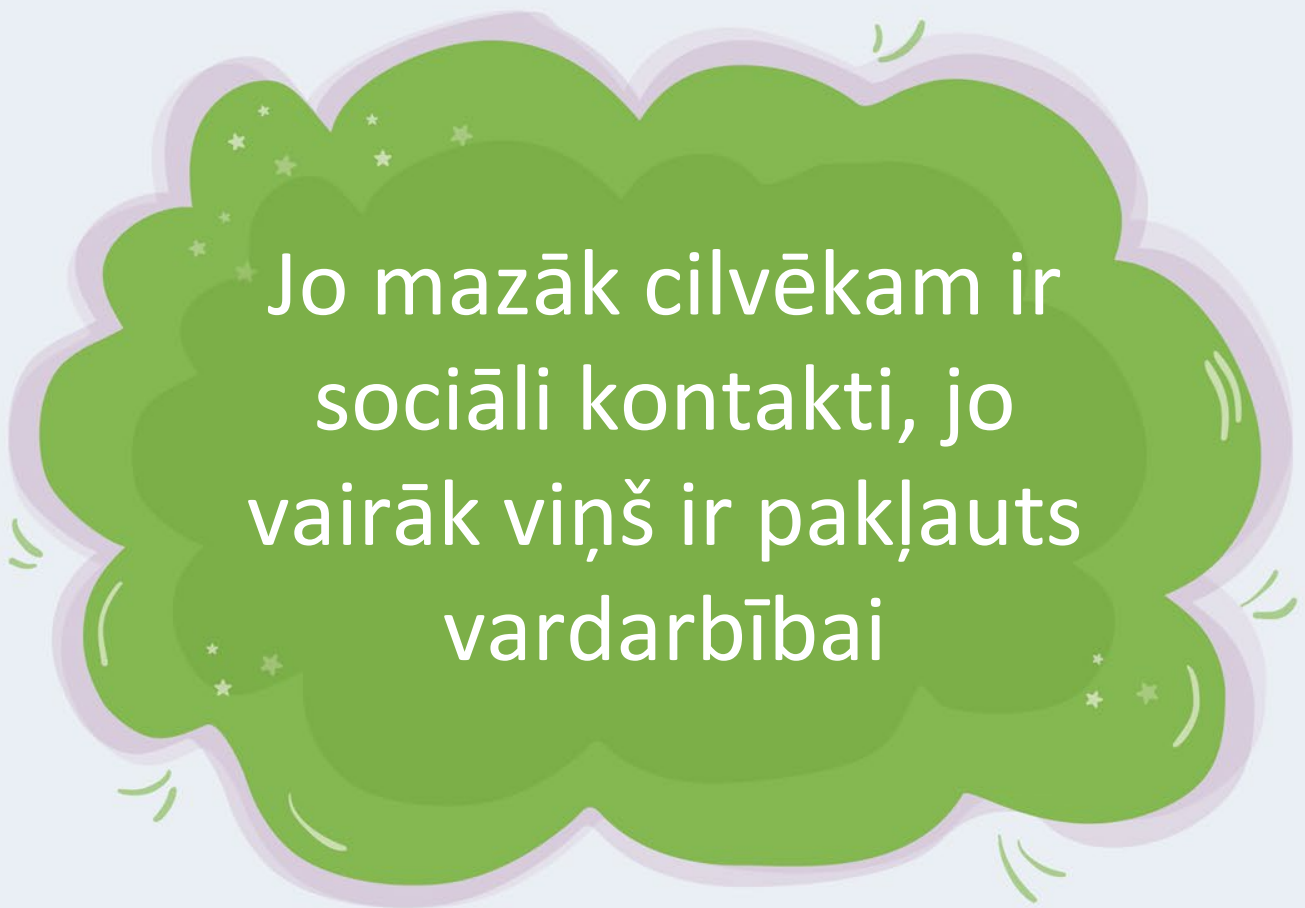
Sociālā trauksme nav
iestrēgšana kautrīgumā
to var pamazām
pārvarēt

prof Tamar Chansky

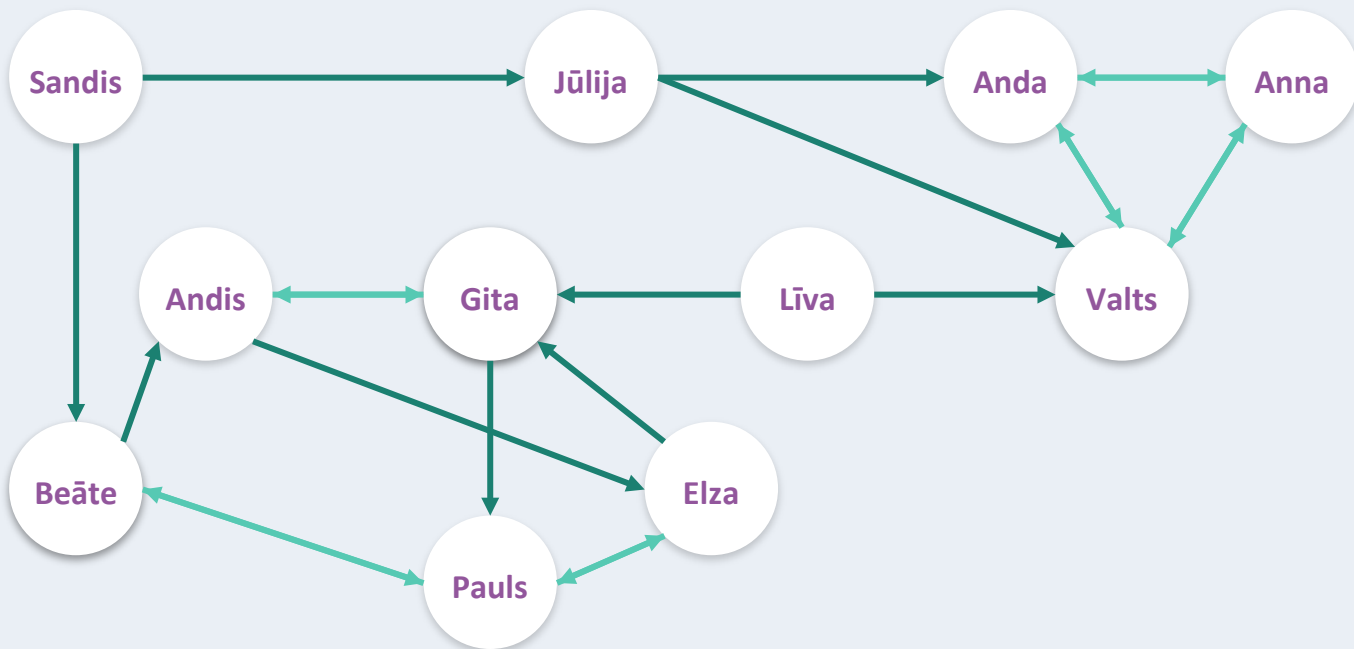
Ir cilvēki, kuri labprāt pavada
laiku vieni, bet viņi nav
vientuļnieki – viņiem ir
vienkārši zemākas sociālās
vajadzības

bet nereti vientuļi bērni saka, ka viņiem ir garlaicīgi,
nespējot atzīt sev, ka patiesībā viņi ir vientuļi

Jo mazāk cilvēkam ir
sociāli kontakti, jo
vairāk viņš ir pakļauts
vardarbībai

Mācieties veidot sociogrammas

Trauksme patērē milzīgus smadzeņu resursus

Jo vairāk mēs izvairāties, jo
vientuļāki un izolētāki kļūstam,
jo mazākas iespējas būs
praktizēties, jo mazāk
komunicēsim

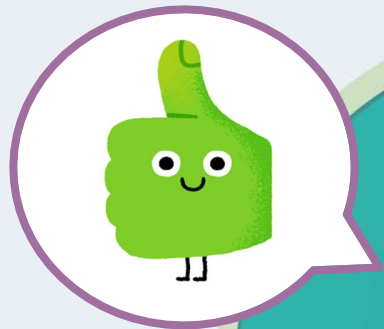
Domāt aizvietojošās domas

- Cilvēki skatīsies uz mani → Viņiem noteikti ir labākas lietas, par ko domāt
- Es nezinu, ko teikt, ja viņi man kaut ko jautās → es pateikšu, ka
- Man nevajadzēja → Tas visiem var gadīties, ikviens var kļūdīties
- Man nekad nebūs draugi → Kā es varu paredzēt nākotni?

Kā uzvaras un zaudējumi maina mūsu identitāti

- Reizēm mums ir bail uzvarēt, jo cīņa par uzvaru kļūst par daļu no manas identitātes –
  - es esmu tievētājs
  - Es cīnos par tiesībām
  - Es gribu būt labākais
  - Es cīnos par savu veselību
- Bet brīdī, kad mēs šo cīņu izcīnām, mums parādās izmisuma un vientulības sajūta – kas es būšu, kad es būšu vesels?
- Vai es pazaudēšu attiecības ar visiem šiem cilvēkiem, kas man palīdzēja izcīnīt uzvaru?

Pozitīvā pastiprinājuma likums:

mūsu smadzenes cenšas atkārtot
to rīcības modeli, kas saņem
pozitīvu pastiprinājumu.

Situācija pirms tam	Uzvedība	Sekas
Pēteris nesaprot, vai drīkst sākt pildīt kontroldarbu, un uztraucas	Pēteris 40 minūtes gaida ar paceltu roku	Skolotāja pie Pētera nepienāk.
Pēteris nesaprot, vai drīkst sākt pildīt kontroldarbu, un uztraucas	Pēteris apgāž galdu	Skolotāja uzreiz pienāk pie Pētera
Pēteris nesaprot, vai drīkst sākt pildīt kontroldarbu, un uztraucas	?	?

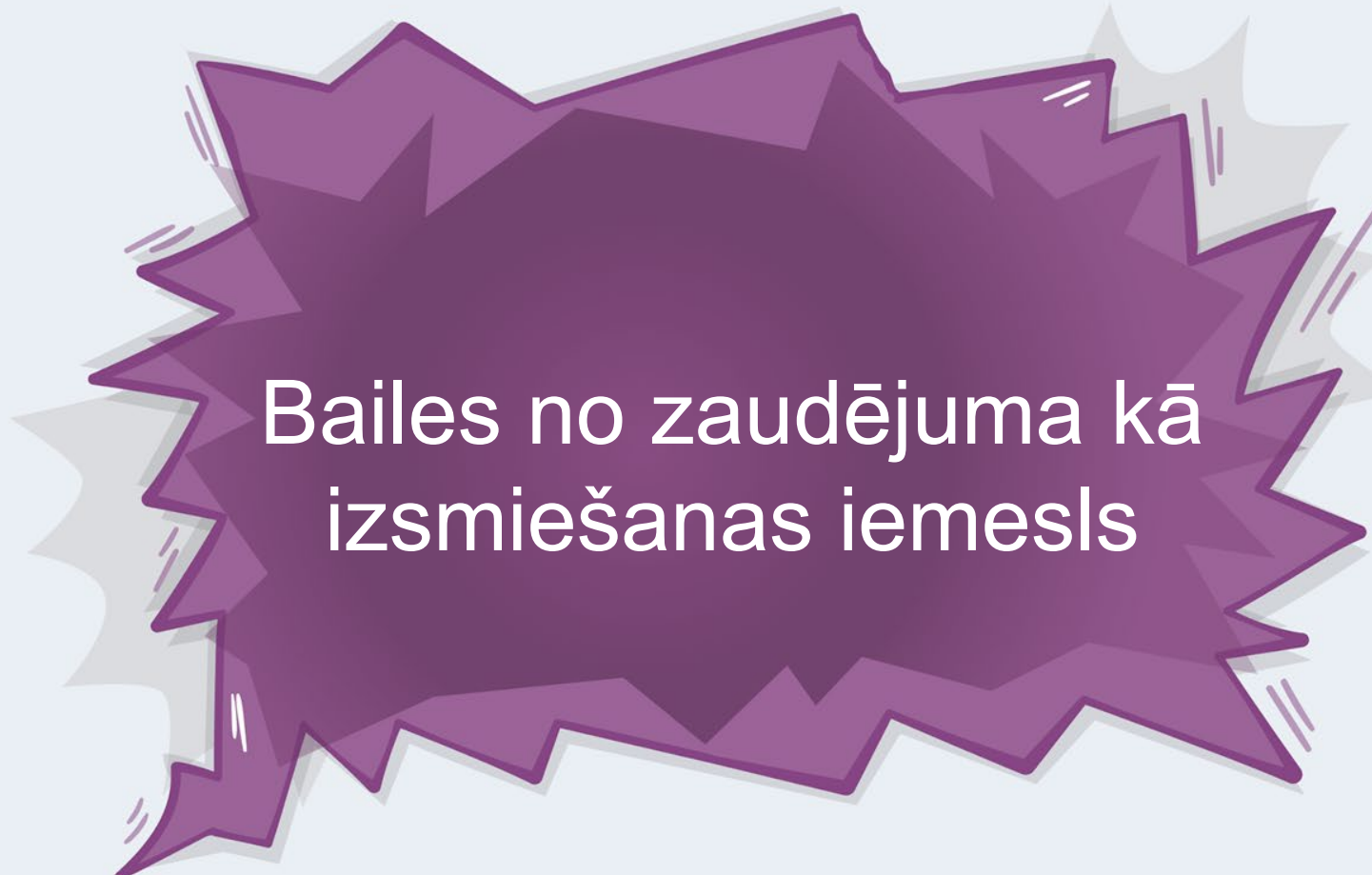
Sods:

- neiemāca jaunu pozitīvu uzvedību;
- var iemācīt jaunus agresīvas uzvedības modeļus;
- tas, ko pieaugušais uzskata par sodu, var nebūt bērnam sods.

Labas intervences
rezultātā bērnam jāiegūst
VAIRĀK rīcības variantu,
nekā viņam bija pirms
tam.

Bailes no zaudējuma kā izsmiešanas iemesls

Digitālā vardarbība.
Sarunājiet bērnam
atvienoties no
whatsapp un skatīties,
kas pienes ziņas

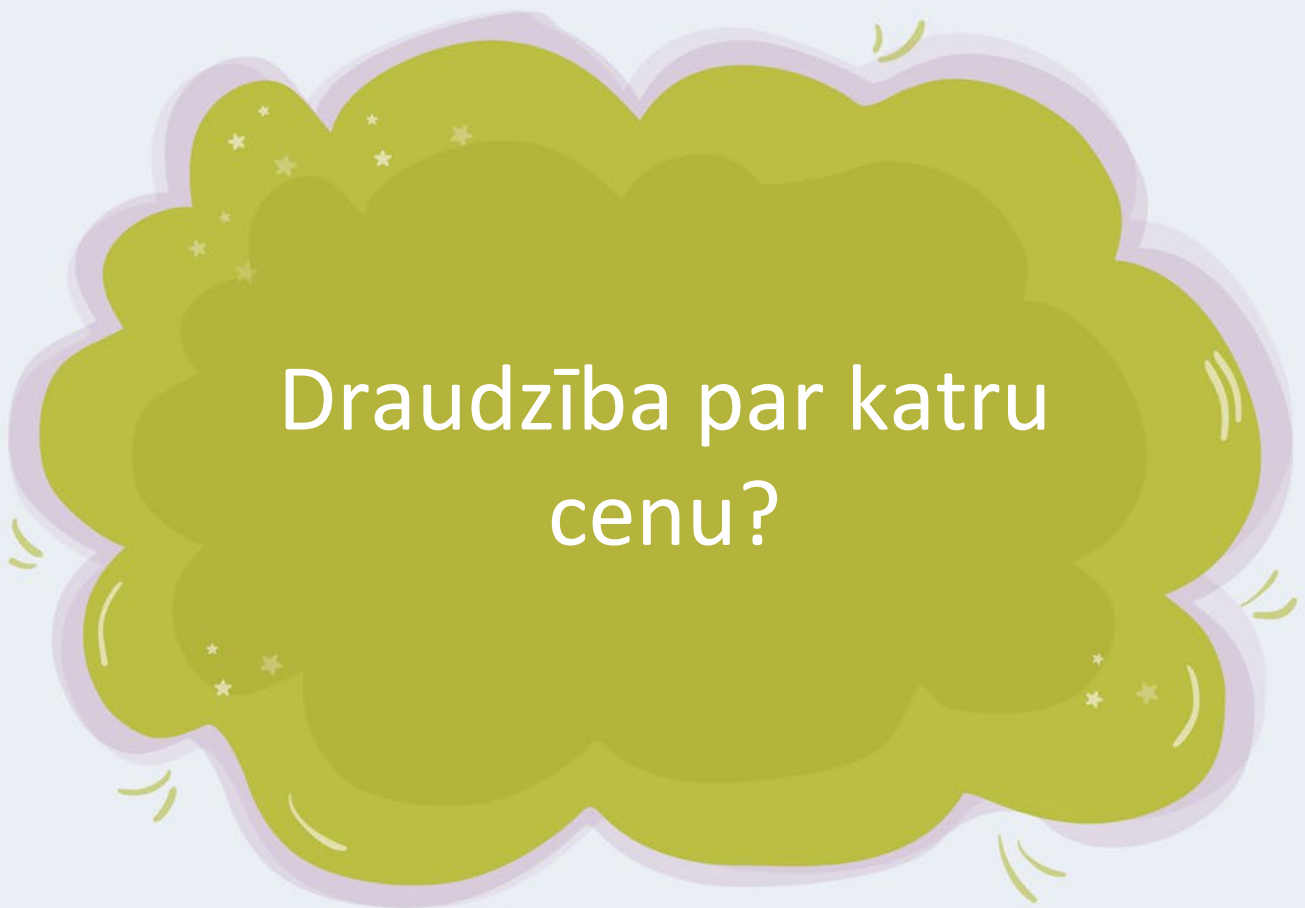
Ak ko mēs identificējamies savā dzīvē – ar procesu vai ar uzvarām un zaudējumiem?

- Parādiet bērniem perspektīvu ar sportistiem – labākais Latvijā var būt pilnīga viduvējība pasaulē
- Bet tāpēc nevajag atmest cerības
- Tāpēc ir labi sacensties ar sevi, nevis pret profesionāļiem

KO DARĪT?

Draudzība par katru
cenu?

Noraidījuma terapija

- ja bērns nav saņēmis 5 noraidījumus dienā, viņš nav pietiekami daudz devies ārpus savas komforta zonas
- Jo vairāk būs kļūdas un zaudējumi, jo veselīgāk tas tiks uztverts

Atceries, ka daudzi uztraukumi nepiepildās

Daudzas lietas, par ko mēs uztraucamies,
nemaz nerealizējas, bet mēs esam tik
uztraukušies par citām lietām, ka to
nepamanām

Māciet nosaukt emocijas vārdā

aizkaitināts

drošs

iedvesmots

aizvainots

Mācieties teikt komplimentus

- Šī ir ļoti svarīga prasme, jo tā māca vērot cilvēkus
- Cilvēki vienmēr atcerēsies, kā tu liki viņam justies, un viņi uzturas to cilvēku tuvumā, kuri liek viņam justies labi
- Tā ir augsta meistarība – spēt pateikt komplimentu par cilvēku, kurš tev nepatīk, un kuram tu nepatīc

Afirmācijas - Pasaki sev. Pasaki citiem

- Sakiet komplimentus, māciet teikt komplimentus
- Ieviesiet mājās īpašu labo vārdu un komplimentu dienu un laiku
- Sakiet dziļus un kvalitatīvus komplimentus

- Es zinu savas stiprās un vājās puses
- Ja esmu pārliecināts par sevi, es vēlos riskēt
- Es vēlos jaunus iesaistīšanos un jaunu pieredzi
- Es zinu, kā tikt galā ar šaubām
- Es veltu laiku, lai atcerētos savas veiksmes un sasniegumus
- Es tieku galā ar izmaiņām manā dzīvē
- Es jūtos droši, lūdzot padomu vai palīdzību
- Mana rīcība saskan ar manām vērtībām
- Es tik viegli nepadodos
- Es apzinos, ka es visiem nepatīku, un tas ir OK
- Es jūtos vērtīgs un vajadzīgs
- Es apzinos, ka kļūdīšanās un izgāšanās ir neizbēgama
- Manas domas mani neparalizē, kad es mēģinu ko jaunu

- Kādas ir manas vājās vietas?
- Kādos jautājumos es padodos pārāk ātri?
- Kādas domas mani attur no rīcības?
- Kas traucē man doties tālāk un augt?
- No kādām lomām es izvairos?

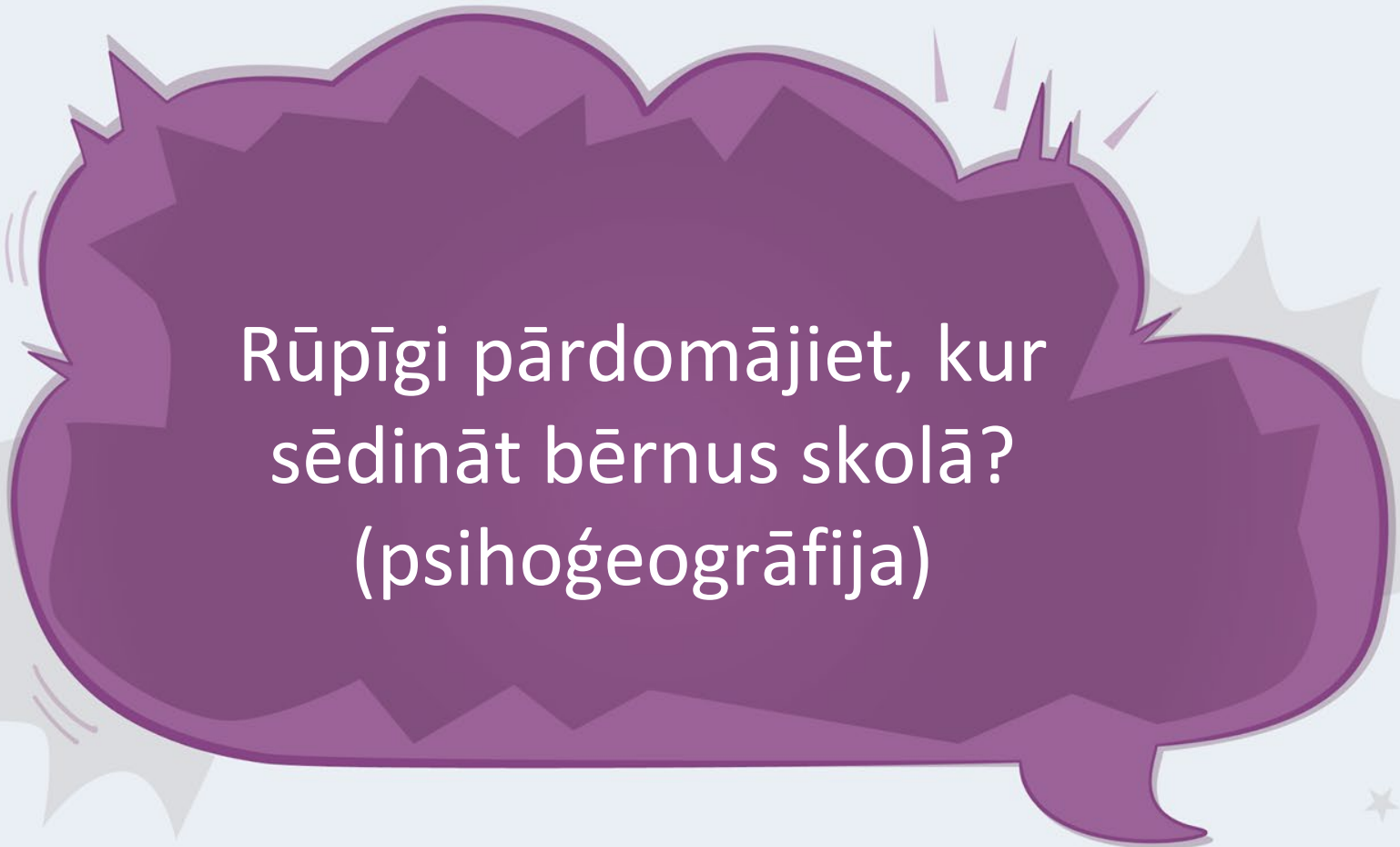
Vērtību spēle, kas palīdzētu mazināt sociālo trauksmi

- Kas tev ir svarīgs? Ko citi domā, kas tev ir svarīgs? Kāda ir atšķirība?
- Kāds cilvēks tu vēlēts būt? Kādas kvalitātes? Mājās? Skolā?
- Kāda izskatītos tava ideālā dzīve?
- Kādi ir tavi mērķi? Kas tev palīdz sasniegt tavus mērķus?

Ķermeņa valoda

- Acu kontakts
- Balss
- Stāja
- Žesti
- Smaids

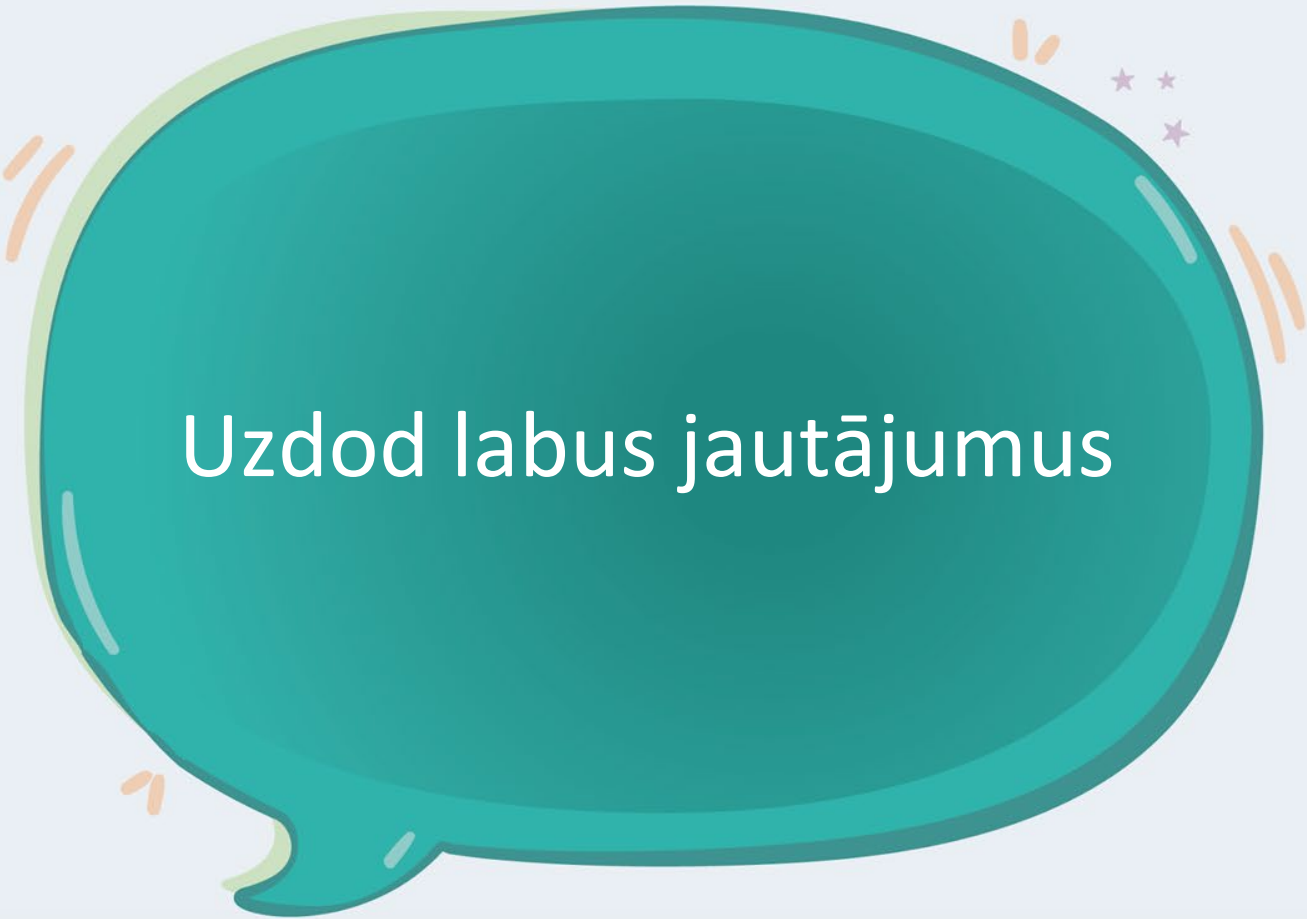

Rūpīgi pārdomājiet, kur
sēdināt bērnus skolā?
(psihogēogrāfija)

Kā sēdināt?

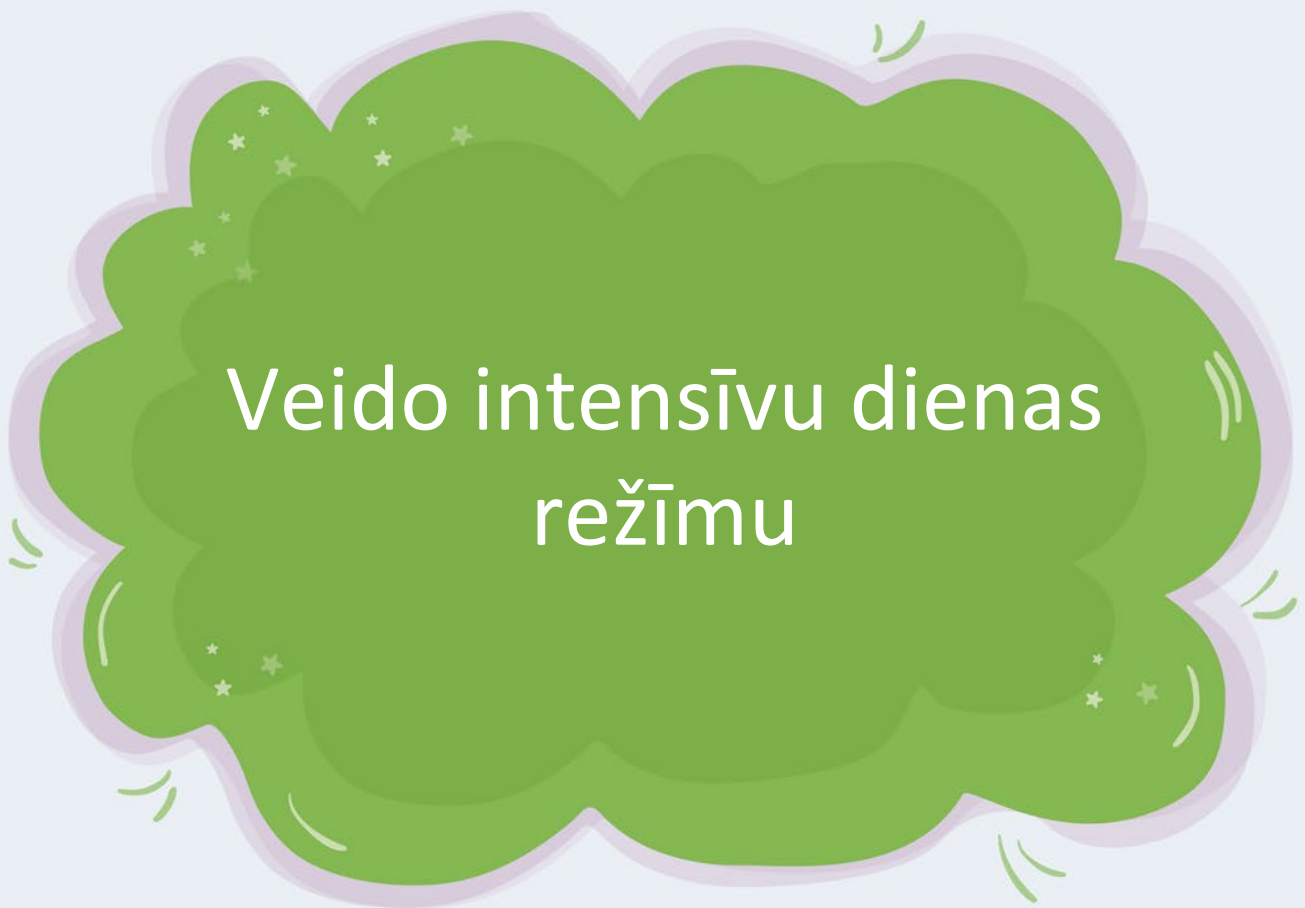
- Bērnu vārdi
- Pasaki sev. Pasaki citiem
- Pēc alfabēta, dzimšanas dienas datuma
- Klusējot sastājas pēc auguma
- Pēc interesēm. Pēc tā, kas garšo, pēc mājdzīvniekiem
- Pēc mācīšanās stiliem
- Pēc tā, ar ko vēlētos draudzēties

Uzdod labus jautājumus

Spēlējiet "Sarunu apli" un citas spēles,
kur jāstāsta labas lietas par sevi

Veido intensīvu dienas režīmu

Palīdzēšana citiem

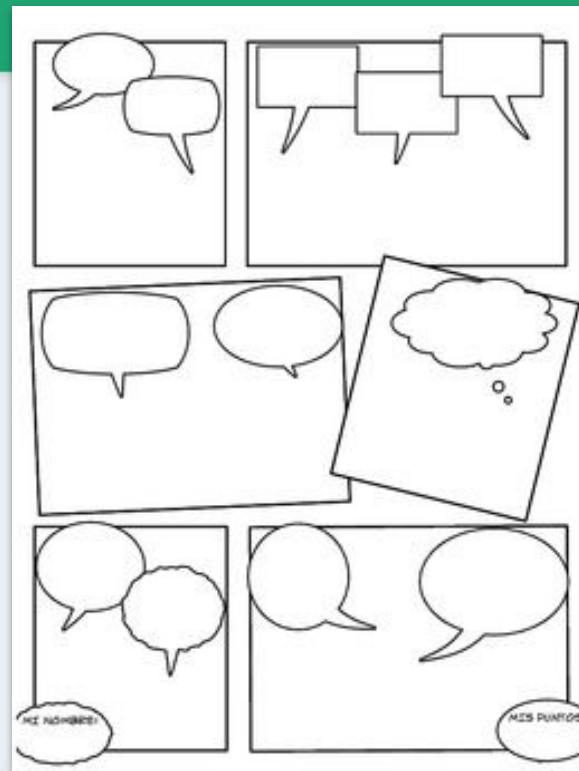
Modelējiet

- Izdomā, kam būtu nepieciešama tava palīdzība (tu vari vērot un tu vari jautāt)
- Padomā par veidiem, kā tu varētu viņam vai viņai palīdzēt
- Pavaicā, vai viņai ir nepieciešama palīdzība
- Padomā, kā tu rīkosies, ja tev atteiks palīdzību
- Palīdzi vai respektē atteikumu

Aktivitāšu piemēri

- Visas spēles, kur aktivitātes jāveic pēc kārtas
- GIGI bloks – kopīga māju būvēšana un jebkādu citu projektu kopīga veidošana
- Alias
- Komiksu līnijas spēle u.c.

Scenāriju spēles

- Kas būtu, ja... spēle vai tās vietā – KAS NOTIEK PAŠLAIK? spēle
- Novērošanas spēles – automašīnu bingo
- “Par laimi un diemžēl” spēle. *Par laimi, tā bija ļoti lietaina diena, Diemžēl, sāka līt*
- Kas notiks, ja tas notiks?
Kas notiks, ja tas nenotiks? u.c.

Sarunas kļūdās un zaudējumos

- Vai tu proti priecāties par citu uzvaru?
- Vai tu proti ļaut citiem uzvarēt, jeb tev svarīga uzvara par katru cenu?

Te man jāpastāsta stāsts par praktikantu, kuram salauza atslēgas kaulu

Kā runāt par zaudējumiem? Kā palīdzēt bērnam pārdefinēt, kas ir zaudējums, kas uzvara

- Atceries, ka vārdi varētu nepalīdzēt, jo konflikti, zaudējumi – tas ir kas dziļāks par vārdu līmeni. Vārdi nevar attēlot to, kā mēs jūtamies, bet vārdi veido nozīmīgu daļu no mūsu pieredzes, dodoties cauri kļūdu un zaudējumu ceļojumam
- Lai gan zaudējumi vienmēr ir daudz dziļāki, daudzdimensionālāki nekā vārdi, vārdi palīdz piedalīties sarunā, diskutēt, atrisināt, transformēt, pārvarēt, pārdefinēt zaudējumu
- Emocijas nav svarīgākās – emocijas informē par kādiem citiem dziļākiem procesiem

Iedod telpu bērnam izsērot zaudējumu

- Nemēģini uzreiz glābt
- Pastāsti, ka vēl kādu laiku sāpēs, un tad paliks labāk
- Nepiedāvā uzreiz ko mierinošu, nemēģini parelēgt uzmanību – tas veicinās bērna neapzinātas bailes nākotnē

uzvediba.lv

VEBINĀRS

Popularitāte par katru
cenu

Jautājumi un atbildes

vairāki gadi noskrēja gar acīm! man bija jautājums saistībā ar savu meitu, kura ir vēl tikai pirmklasniece, bet jau iejaucas popularitātes shēmās- grib draudzēties ar vecākām meitenēm (10gadniecēm) un mums ir bijis zagšanas gadījums, kad meita ir nočiepusi naudu no brāļa krājkasītes, lai to notērētu ar jaunajām "draudzenēm". Un es jūtu, ka viņai ir svarīgs sociālais statuss un viņa par katru cenu grib būt šajās populāro meiteņu klikēs. Ko iesākt, lai izvairītos no tā visa? Kā viņu pāraudzināt.? esam uzlikuši mājas arestu, atņēmuši kabatasnaudu līdz 8 gadu vecumam.

Literatūras avoti

- Cohen, Lawrence J.. The Opposite of Worry . Random House Publishing Group. 2013
- Erik Myers Overcoming Shyness: Break Out of Your Shell and Express Your True Self
- Blase, Joseph. Breaking the Silence: Overcoming the Problem of Principal Mistreatment of Teachers . SAGE Publications. 2003
- Pincus, Donna B.. Growing Up Brave . Little, Brown and Company. 2012
- Robin May Schott and Dorte Marie Søndergaard. School Bullying. New Theories in Context. Cambridge University Press. (2014)
- Sullivan PhD, Lake. How To Get Unstuck From The Negative Muck: A Kid's Guide To Getting Rid Of Negative Thinking . LiberWriter.com. 2013
- Wiseman, Rosalind. Queen Bees and Wannabes, 3rd Edition, Harmony/Rodale. Kindle Edition. 2016

Avoti

- <https://kidshealth.org/en/parents/ocd.html>
- <http://autisms.lv/index.php/lv/socstasti>
- <https://www.scienceofpeople.com/emotion-maps-emotions-change-body/>
- <https://www.teacherspayteachers.com/Product/The-Way-I-Feel-Feelings-in-Our-Body-PreK-2-No-Prep-Lesson-Activities-3000512>
- <https://www.pinterest.com/pin/547820742147605198/>
- <https://www.bkus.lv/lv/content/mans-slimnicas-stasts>